

הקול קול יעקב

קומה שלימה

ליקטתי וערכתי
יעקב שמואל לוינסון

ירושלים תובב"א
סיון תשפ"ה

מכתב ברכה
מהגאון הרב עמרם אופמן שליט"א

RABBI AMRAM OPMAN
OFFICIAL JUDGE
OF THE EIDAH HACHAREDET
RABBEINU GERSHON ST. 5A
TEL-02-5821998
JERUSALEM
E. ISRAEL

עמרם אופמן
מו"צ העדה החרדית
ור"מ בישיבת שער השמים
מו"ל ספרי המגיד הק' מקו"ניץ
עם ביאור פתילת ישראל
הבינו גרשום 5 טל: 02-5821998
פעיה"ק ירושלים תובב"א

בס"ד יום ב' ד' כסלו תשפ"ד פעיה"ק
עינייתי השורר הזאת היד הרבני המפואר ותיק וחסיד
הרב יעקב שמואל לוינסון שליט"א
דאתי ואיתי קונטרס הנכבד המיוסד על דברי הפתח אליהו
מלכות פה קרינן ליה וכן מבאר איך על ה' מוצאות הפה
והלשון וכו' מרומזים על עשר ספירות, וגם כל המצוות
עשה התלוי בפה, וסדרם בטוב טעם ודעת, והוא גילוי נפלא
וראויים הדברים לעלות על שולחן מלכים, מאן מלכי רבנן
וכל הרואים ותענגו על טיב מאמריו קראו בשם
"מענה רך" אברכהו ברכה שיפצו מעיינותיו חוצה
ועוד רבות בשנים יזכה לחדש חידושי תורה מתוך
בריאות גופא ונהורא. מעליא יחד עם בני ביתו ולקבל
משיח צדקינו באנפין נהירין בקרוב ממש
הכותב וחותר לכבוד התורה

כתובת המחבר:

יעקב שמואל לוינסון
רחוב רחוב יוסף בורג 12/5
משכנות האומה, ירושלים
02-5001321

©
כל הזכויות שמורות

עריכה, עיצוב ועימוד
מיכאל עוברני
052-7613196

מכתב ברכה
מהגאון הרב יצחק שיינר שליט"א

Rabbi I. Scheiner
Dean
Kamenitzer Yeshiva of Jerusalem
51 Zephania St., Jerusalem
Tel. n(057-3196968

הרב יצחק שיינר
ראש ישיבת קמניץ
רחוב צפני 51, ירושלים
טלפון 532-2512

בס"ד

כ"ו כסלו תשע"ט

מכתב ברכה

לכבוד הרה"ח ר' יעקב לויןזון נ"י

קיבלתי הקונטרס עם דברי החיזוק ממה שאתה עומד להוציא
לאור בעזרת השי"ת,

ואף שמחמת כובד עיני קשה לי קריאת הדברים, אך כיון
שאני מכירך ויודע שאתה ירא שמים, וכל רצונך הוא לעזור
ולהיטיב לכל אחד ואחד מישראל, לכן אבוא בברכה שתזכה
שימצאו הדברים חן בעיני הקוראים ויהנו מהם, ויהיה מזה
תועלת לרבים, ותזכה להמשיך לעשות רצון ה' בלימוד
התורה ובמעשים טובים, ונזכה לביאת משיח צדקנו ולבנין
בית המקדש במהרה בימינו.

יחזקאל שיינר
ג' ירח אלול
י"ב חשוון
י"ב חשוון

הרה"ג הרב יצחק טובי' וייס שליט"א
רב ואב"ד הבר"ץ של העדה החרדית
הריני מצטרף לברכות הנ"ל ויזכה המחבר לשפע ברכה והצלחה וכל טוב סלה.

הסכמה זו נתנה לספרי הראשון

מכתב ברכה
מהגאון הרב יעקב חיים סופר שליט"א

- ישיבה גבוהה לבעלי תשובה
- כולל אברכים בעלי תשובה
- מדרשה לבנות בעלות תשובה

הישיבה הגבוהה לבעלי תשובה
כף-החיים
ישיבת
ירושלם תובב"א
ע"ש הגאון המוקבל רבי יעקב חיים סופר זצ"ל

מס' עמותה: 580037919

מכתב ברכה

בס"ד. יום השישי ג' אדר ראשון תשע"ט. ירושלים ת"ו.

יום הילולא של מו"י אא"ק ציס"ע איש מופת רבי יעקב מונסע זצ"ל

סנהדרין (צ"ט סע"א): "תניא היה רבי מאיר אומר הלומד תורה ואינו מלמדה זהו כי דבר ה' בזה".

וכתב עלה הגאון יעב"ץ ז"ל בהגהותיו: "והכותב ומבאר אותה למען המשכילים יבינו והתלמידים יעמדו על האמת, ויוסיפו לקח טוב, אין לימוד גדול מזה, ואין כבוד לתורה גדול ממנו".

וזה לשון קדשו של הגאון יעב"ץ ז"ל בספרו מגדל עוז (עלית הכתיבה אות ב'): "אם כותב חידושי תורה ומוסר לרבים אין קץ לשכרו, צדקתו עומדת לעד ובודאי אין לך הרבצת תורה גדולה מזו, וזכות הרבים תלוי בו כי יעמיד תלמידים הרבה, יושרטו רבים ותרבה הדעת את ה', וביחוד אם הוא דר במקום שאין התורה חביבה, ובשעת המכנסין שאין הדיבור פועל מאומה, פור דברך בארבע רוחות העולם, ולא ימלט שימצאו מקומות שדברי תורה חביבים עליהם ויעשו פרי תבואה, ויתקיים על ידך כי לא תשכח מפי זרעו. עוד תדע שכל דבר חכמה בינה עם שקנה מציאות חלוש במחשבת הלב, וציוור שכלי, והכל הדבור, ודאי עושה רושם גדול גם בעליונים ובקע אוירים, מכל מקום לא יצא לאור עולם להשיג מציאות עצמי חזק מאוד, עד שיכתב בספר, כי על ידו נבראים עולמות חדשים כמו שאמר בספר הזהר, ומן הוא והאלה קנה קדושה ונשפע על המכתב ההוא אור עליון", ועד עין שם.

והגאון רבי אליהו הכהן ז"ל בספרו היקר שבט מוסר (סוף פרק ל"ח) האריך במעלת המחשבה חידושי תורה ואבאי כאן מעט מלשונו הקדושה: "כשם שעל ידי המצות והימים שאין אדם חוטא בהם נארג מלבוש, כך מכל חדושי תורה שאדם כותב נבנים למעלה היכלות וחופות נפלאים שתתענן בהם הנשמה וכו', ובהיות כן ראוי לאדם שכל חידוש שמחדש שיעלהו על חספר, כדי שיפעל בנין למעלה, ואפילו חידוש קטן אל יהא קל בעיניו וכו'" עש"ב, ועיין גם לטאון רבי חיים פאלאג'י ז"ל בספרו נפש חיים (מערכת ח' אות כ') ע"ש.

מעלת ידידנו היקר, טוב ומטיב לבירות, רבי יעקב שמואל לויןסון שליט"א הראה לי חיבורו היקר הנקרא בשם "הקול קול יעקב", אשר בו ליקט וסידר בטוב טעם מפי ספרים וסופרים עניני קנין המידות הטובות הנצרכות לעבודת ה' ולהתעלות ולהתקדם בעבודת ה' בשמחה וכו' ועוד, כאשר תחזינה עיני המעיין הי"ו.

והנה כבר רבנים גדולים שליט"א עלו בהסכמה על חיבורו זה, וגם אני עני כיהודה ועוד לקרא תיכון ידי עמהם, והנני לברכו שחפץ ה' בידו יצלה ודבריו יעשו פרי לטובה יושרטו רבים ותרבה הדעת בקנין המדות הטובות, אשר כבר לימדנו החסיד רבינו יונה גירונדי זצ"ל בפירושו היקר למסכת אבות (פ"ג מ"ז): "אם אין דרך ארץ אין תורה. רצונו לומר שצריך תחילה לתקן את עצמו במדות ובוה תשכון התורה עליו, שאינה שוכנת לעולם בגוף שאינו בעל מדות טובות, לא שילמוד התורה ואחר יקח לו המדות, כי זה אי אפשר" ודוק היטב.

בידידות ובברכה"ת

י"ב חשוון

רח' אחלי יוסף 14 א' ת.ד. 41163 ירושלים מיקוד 91412 טל. 5022777 Tel. 91412 P.O.B. 41163 Ohole Yosef St. Jerusalem 14

הסכמה זו נתנה לספרי הראשון

תוכן ענינים

פרק א

מענה רך - מצוות עשה נוגה לפה 13

- 14 ברית הפה
- 14 סוד חמש מוצאות הפה (מנצפ"ך)
- 17 טבלת סוד חמש מוצאות הפה (מנצפ"ך)
- 17 סדר התחלת חידוש העולם
- 18 סוד יציאת האותיות
- 20 יצירת הקול ודיבור
- 21 השופר כדוגמה לה' מוצאות הפה הרוחני
- 21 כ"ו מצוות עשה בנוגה לפה [מספר מצווה לפי ספר החנוך]
- 23 מצוות עשה בפה ואכילה
- 26 מצוות עשה בפה ודיבור
- 31 מצוות עשה בפה ואהבה
- 32 סוד הנשיקין והשלשה זיווגים
- 34 סוד הצלחה לעם היהודי

פרק ב

ברית שלום 37

פרק ג'

"לשמוע את הרינה ואת התפילה" 39

- 39 "וישמע יתרו"

תוכן הענינים

יצירת ושמיעת גלי קול	39
סוד הקול והדיבור	40
מצוות עשה של האזון	40

פרק ד

ריח ניחוח לה'	41
תפקיד האף-החוטם כולל נשימה וחוש הריח	41
סוד החוטם	42

פרק ה

עין טובה - מבט חיובי	43
עיני השם	44
תביעת עין	45
שני העיניים וראיה בפרשות השבוע בחודשי תמוז ומנחם אב	46

פרק ו

הלב מבין	48
מצות אהבת השם	48
מהות אהבה	49
סוד הזיווגים	50
יחוד ז"א ונוק'	50
ברית הלב	51
אשת נח	52
סיום דברים	54

◆◆◆

וכל קומה לפניך תשתחוה

(תפילת נשמת כל חי)

הקדמה

"כי כל פה לך יודה... וכל לשון לך תשבע... וכל עין לך תצפה... וכל ברך לך תכרע... **וכל קומה לפניך תשתחוה**... כל עצמותי תאמרנה ה', מי כמוך?!"

"האדם בעצמו איננו כי אם הנפש השכלית אשר מתלבשת בגוף הנקרא 'לבוש' שלה בעולם הזה" (שערי קדושה, פרק א מאת הרב חיים ויטאל ז"ל). הלבוש מסתיר האלוקות, ויוצר דמיון לחשוב שיש כביכול פירוד בבריאה.

התורה מבקשת לקדש את החומר הגשמי ולהחזיר אותו למקור הרוחני עם לימוד התורה הקדושה, תפילה, מצוות ומעשים טובים.

החיים בעולם "כצל עובר". הזמן מוגבל. עבודתנו היא **לגלות קדושה בדברים גשמיים** שזה רצונו ית'.

בפרק שירה לומדים שלכל דבר בבריאה יש שיר.

חיבור זה סדרתי לפי הספירות כסולם יעקב, "מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה". מי שאוהב את מלך מלכי המלכים הקב"ה רוצה לעשות את רצונו בשמחה!

תפילתי הינה שחיבור זה ידליק נתיב של אור רוחני בתוך החושך כשיר וכשבח לבורא עולם ושיעלה חיבור זה לרצונו ית' כריח ניחוח אישה לה'. ואחתום את דברי בדברי הפסוק: "נשמת כל חי, תברך את שמך, ה' אלוקינו".

יעקב שמואל לוינסון
עיה"ק ירושלים תשפ"ה

פרק א

מענה רך

מצוות עשה נוגה לפה

"מענה רך ישיב חמה" (משלי ט"ו, א)

פתח אליהו, מלכות פה, תורה שבעל פה (הקדמה לתיקוני זוהר)

"מי האיש החפץ חיים?

אוהב ימים לראות טוב סור מרע ועשה טוב. בקש שלום ורדפיהו" (תהלים לד).

עשה טוב...

הלב מבין [בינה], הפה [מלכות] מגלה המחשבה, מצוות עשה בפה [מתקן למעשה], דיבור, אכילה ואהבה.

"סור מרע ועשה טוב, בקש שלום [יסוד] ורדפיהו" [יסוד ומלכות במצוות עשה בפה למעשה].

"אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך" (תהלים נ"א, י"ז).

ספירת ה"מלכות" נקראת פה, כי המלכות נקראת דיבור, כמו שכתוב "מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה" (מאמר פתח אליהו, תיקוני זוהר).

על ידי הפה יתגלה מחשבות האדם. המלכות למטה מכל הספירות,

ואליה יגיע השפע מכל המידות העליונות. היא מעצמה אין לה כלום, אבל היא מקבלת מכולם!

מה שהיא מקבלת, היא מגלה ומוסרת (דלית ליה לגרמיה כלום).

הפה, לכן, יתגלה מחשבות האדם. עבודתנו לשפר הפנימיות, כדי שהגילוי בדיבור יהיה כ"מענה רך".

ברית הפה

"ויאמר ה' אל משה כתוב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל" (שמות לז, כ"ז).

"כתוב לך את הדברים האלה", אמר הקב"ה למשה באותה שעה מאחר שלמדה מפי הקב"ה אמר לו... איני מבקש ליתן להם בכתב... והמשנה והתלמוד והאגדה אני נותן להם על פה, שאם יבואו עובדי כוכבים וישתעבדו בהם יהיו מובדלים מהם" (מדרש רבה תש"א מ"ז, א).

סוד חמש מוצאות הפה (מנצפ"ך)

על פי סוד, יש חמש מוצאות של הפה (שער הכוונות, ראש השנה, דרוש ז).

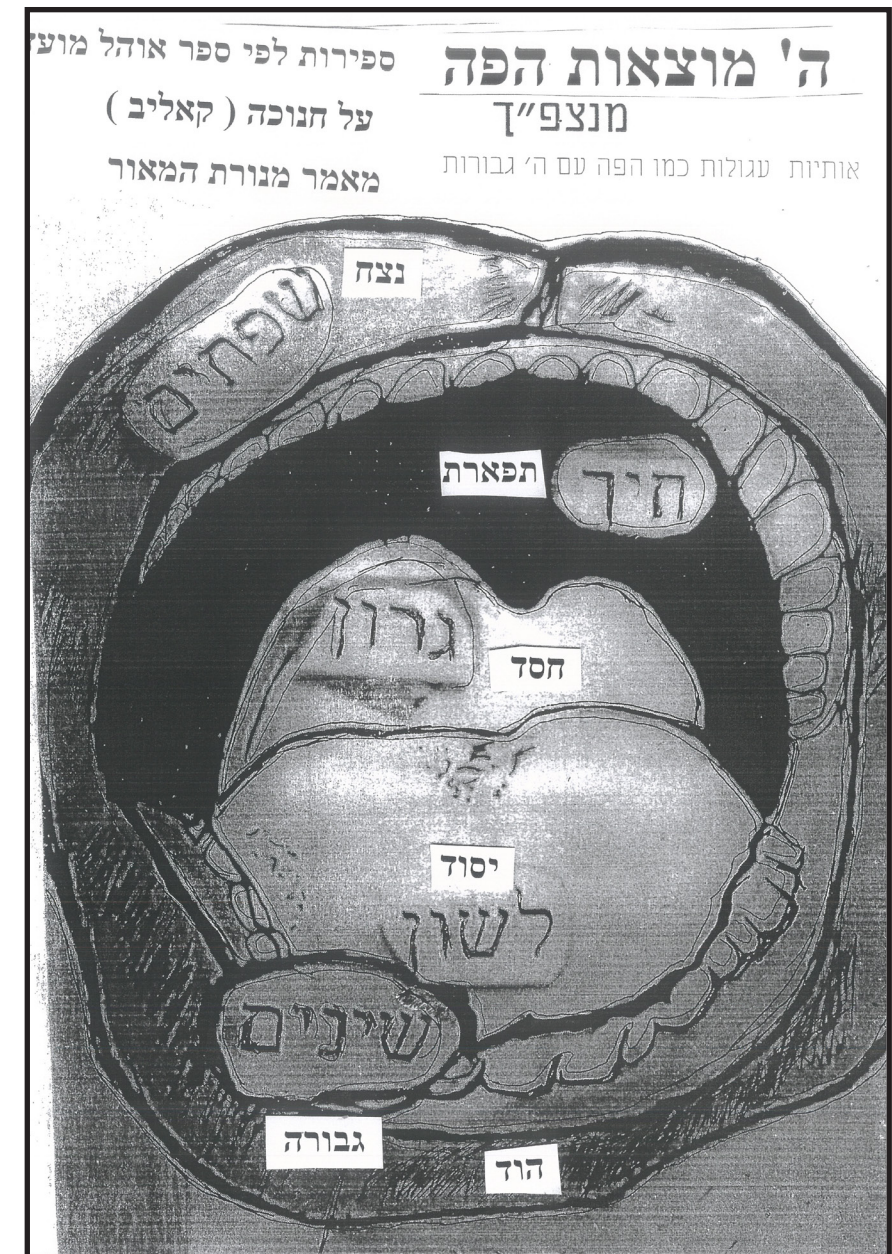
חמש מוצאות הפה מנצפ"ך:

אותיות עגולות כמו הפה עם ה' גבורות מנצפ"ך

טבלת סוד חמש מוצאות הפה (מנצפ"ך)

ה' מוצאות	סוד הכ"ב אותיות	ספירות
חך	גיכ"ק	חכמה
גרון	אחה"ע	בינה
לשון	דטלנ"ת	תפארת-יסוד
שיניים	זסשר"ץ	חסד - לחי עליון גבורה - לחי תחתון
שפתיים	בומ"פ	נצח - עליון הוד - תחתון
חלל הפה		מלכות

סדר התחלת חידוש העולם

אורו של בעל הרצון היה מתפשט לאין סוף, ולא היה מקום פנוי לעמידת העולמות. וכשעלה ברצונו לחדש עולמו, שיער במחשבתו הקדומה שבנקודת המלכות - שהייתה שורשה גנוזה באין סוף.

ומיד, מחשבתו עשתה רושם ולעתה אתערותא מתתא לעילא (שערי גן העדן פתח ג').

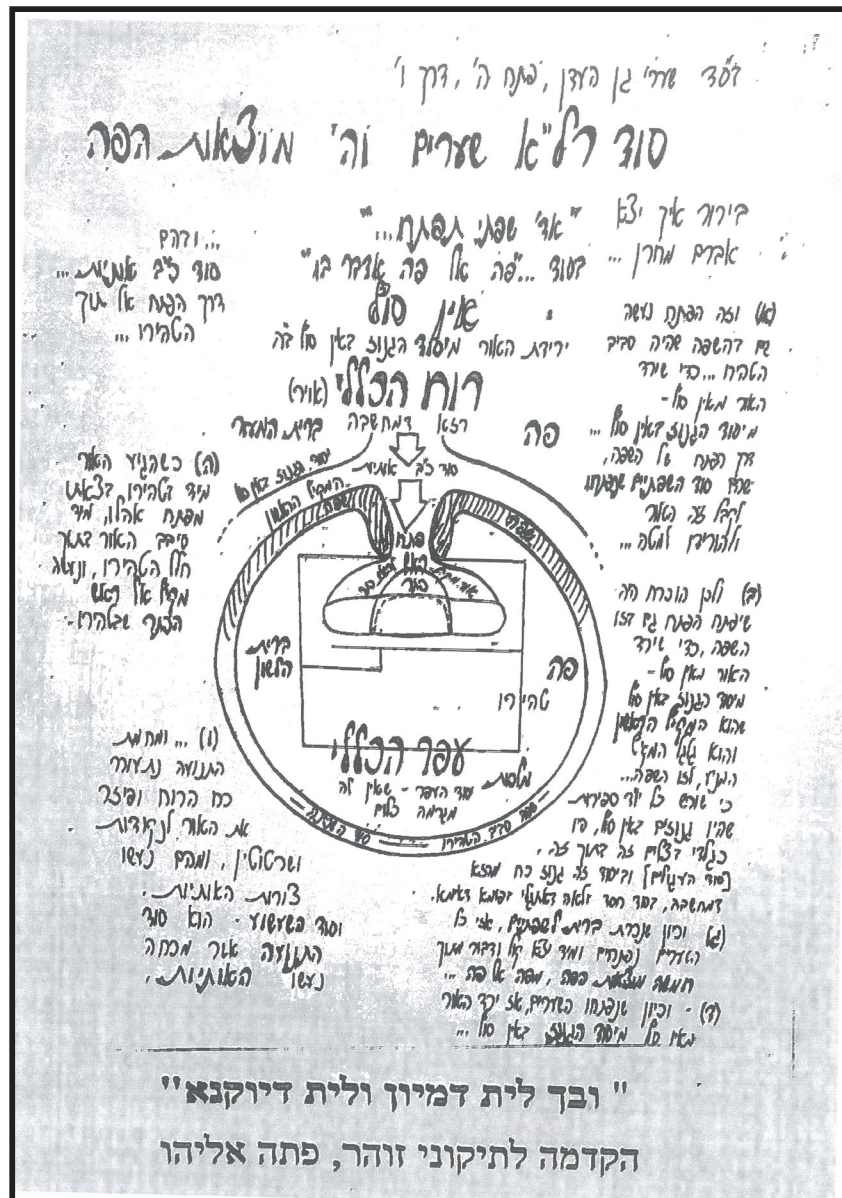
ניתק האור מן הנקודה אמצעית שבאמצעית ונסתלק לצדדין ונתייחדה עם שורש האורות של הספירה שלמעלה המקיפין אותו. והוא מקום לכל עמידת העולמות שנאצלו ונעשה, הכול הוא במקום זה... שנסתלק וניתק מן הנקודה אל הצדדין, נעשה כמו שפה סביב בעיגול אל המקום פנוי קראו חכמי האמת לזה המקום פנוי בשם **טהירו עילאה** (שערי גן העדן אורח צדיקים פתח ג').

סוד יציאת האותיות

הטהירו נחלקת לב' חלקים. על ידי קו רוחב. למעלה בחצי טהירו העליונה היה שם קו המקיף בדוגמא ציור אות ת. ונפתח הפתח למעלה... וזה הפתח נעשה גם בהשפעה שהיה סביב הטהירו...

ולכן הוכרח היה שיפתח הפתח גם בזו השפה, כדי שירד האור מאין סוף - מיסוד הגנוז באין סוף שהוא המקיף הראשון דהוא גלגל המקיף המניע... יורד האור דרך הפתח של השפה שהם סוד השפתיים... שנפתחו השערים אז ירד האור מאין סוף - היינו מיסוד הגנוז באין סוף.

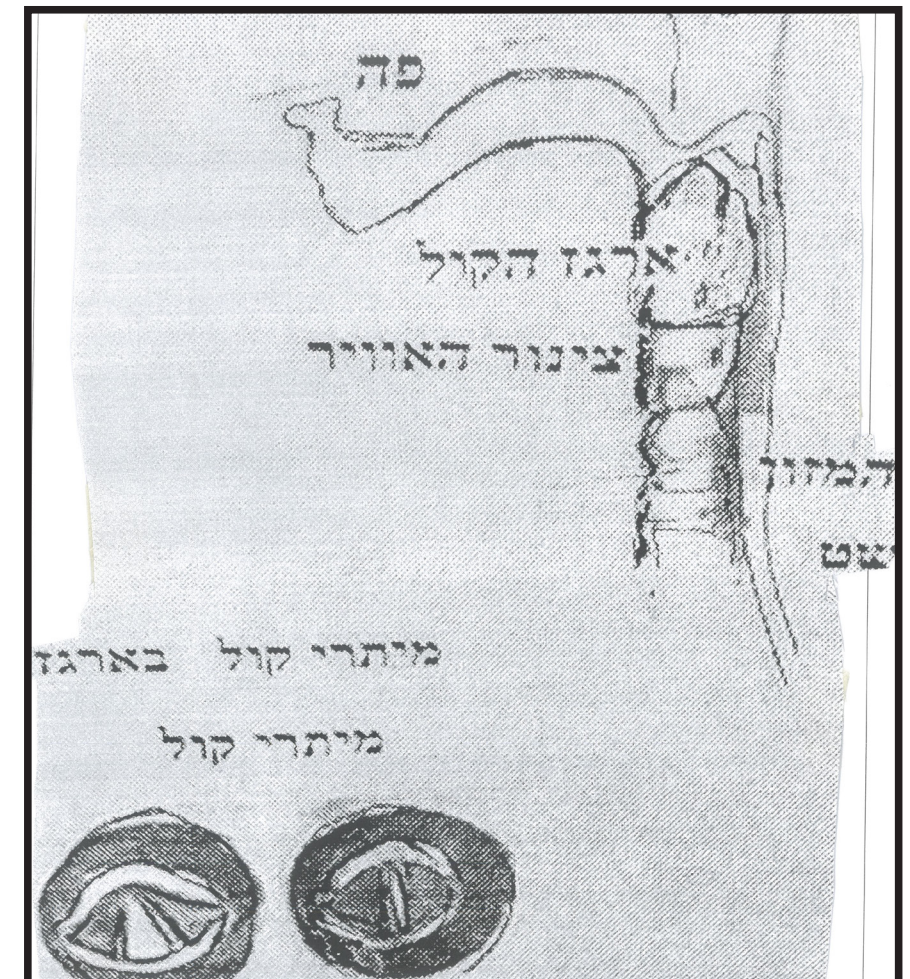
ובהם סוד כ"ב אותיות... דרך הפתח אל תוך הטהירו... כשהגיע האור מיד בטהירו בצאתו מפתח אוהלו, מיד סיבב האור בתום חלל הטהירו, ונעשה מקיף אל ראש הכתר בטהירו, ונולד תנועה... ויעשה צורות האותיות (שערי גן העדן אורח צדיקים דרך ו').

יצירת הקול ודיבור

שהאוויר עובר בית הקול, הנמצא בחלק העליות של קנה הנשימה, משפיע על מיתרי הקול כדיבור.

על פי סוד, על ידי יחוד החיך והגרון מתחברים אותיות גיכ"ק שבחיך ואחרע"ה שבגרון (שער הכוונות ראש השנה דרוש ז').

השופר כדוגמה לה' מוצאות הפה הרוחני

כדוגמה, ניקח את השופר של ראש השנה. התחלת הקול של השופר הוא הבל סוד בינה. הקול יוצא מן הגרון, כביכול, רוחני. על ידי יחוד חיך וגרון, מתחברים אותיות גיכ"ק ואחרע"ה שבגרון. זיווג נעשה על ידי החיך והגרון, ששם ענין האכילה.

החניכיים הם הבשר שבפה. הל"ב **שיניים** הם בבחינת דינים. החניכיים שבהם תקועים השיניים בהם, הם שרשי הדין. על ידי השיניים נטחנים ההבלים ונעשים לאותיות היוצאים מהפה.

"בא וראה כמה מחבבין זה את זה... אלו ת"ח שבארץ ישראל, שמנעימין זה לזה בהלכה" (סנהדרין כד ע"א)

"לישנא דרבי חוצפית ... פה שהפיק מרגליות" (חולין קמ"ב ע"א).

כ"ו מצוות עשה בנוגה לפה [מספר מצווה לפי ספר החנוך]

לאכול את בשר הפסח על מצות ומרורים (בא)

לאכול מצה (בא)

לספר ביציאת מצרים (בא)

לקדש את השבת (יתרו)

לאכול בשר חטאת ואשם (תצווה)

לאכול את שיירי המנחות (צו)

להוכיח כל אדם מישראל שאינו כשורה (קדושים) רל"ט
 להתאבל על הקרובים (אמור) רס"ד
 לספור ספירת העומר (אמור) ש"ו
 לספור שבע שבתות (בהר) ש"ל
 לתקוע בשופר ביום הכיפורים של יובל [לשחרור הקרקעות והעבדים]
 (בהר) של"א
 להתוודות על חטא (תבוא) תר"ז
 שיברכו הכוהנים את עם ישראל בכל יום (נשא) שע"ח
 לאכול את בשר הפסח השני על מצות ומרורים (בהעלותך) שפ"א
 לתקוע בחצוצרות במלחמה ובכל צרה (בהעלותך) פ"ד
 לתקוע שופר בראש השנה (פנחס) שפ"ד
 ללמוד תורה וללמדה (ואתחנן) תל"ט
 לקרוא קריאת שמע פעמיים בכל יום (ואתחנן) ת"כ
 לשמוע בקול בית דין בכל זמן (שופטים) תצ"ו
 לברך את ה' אחר אכילת מזון (ואתחנן) ת"ל
 לקיים מוצא שפתיו כמו שנדר (כי תצא) תקע"ה
 לעבוד ה' יתברך בתפילה בכל יום (ואתחנן) תל"ג
 להישבע בשמו יתברך באמת (ואתחנן) תי"ח

להניח לשכיר לאכול מהמחומר שעושה בו (כי תצא) תקע"ו
 להקהיל כל ישראל לקריאת התורה במוצאי שביעית בחג הסוכות
 (וילך) תרי"ב

מצוות עשה בפה ואכילה

"מפליא לעשות"

"ברוך אתה ה' אלוהינו מלך עולם אשר יצר את האדם בחכמה... ברוך
 אתה ה' רופא כל בשר ומפליא לעשות".

על "מפליא לעשות" בברכת "אשר יצר", **שמברכים** כשעושה צרכיו, כתוב
 בשולחן ערוך: "יש לפרש ע"ש שבורר טוב המאכל ודוחה הפסולת" (ש"ע
 הלכות נטילת ידים שחרית סימן ו).

ועל כך כותב החפץ חיים זצוק"ל: "ובכוונות כתוב להנשמה נהנית
 מרוחניות המאכל, והגוף נהנה מגשמיות המאכל. ומכוח זה קשורים זה
 בזה על ידי המאכל" (ספר משנה ברורה הלכות נטילת ידים שחרית סימן ו).

אכילה וסוד קורבנות

הקורבנות יחוד כל בחינות: דומם, צומח, חי, ומדבר. כשאוכל אדם עם
 כוונה הראויה, הוא מקרב בזה הניצוץ היות הקדוש למעלה. וגורם בזה יחוד
 קוב"ה ושכינתא. וכל העולמות נתבסמו על ידו (סידורו של שבת דרוש שביעי פרק
 א "סוד הקורבנות")

מצוה לאכול בשר הפסח (פרשת בא)

מצוות עשה לאכול שה הפסח בליל חמשה עשר בניסן. צלי אש, על מצות ומרורים, ויהא נאכל לשובע.

לפי ספר החינוך, כדי לזכור הניסים הגדולים שעשה לנו הקב"ה, להצילנו מעבדות לחירות ממצרים.

צריך לאכול קרבן פסח לשובע, עם מצות ומרוה, ומלח תמיד. לא ישאיר עד בוקר.

לפי הדרגות הכלליות בנבראים, יהודי כנגד "מדבר", אוכל שה הפסח כנגד חי, עם מצות ומרורים כנגד צומח, ובקרבן מקריבים תמיד עם מלח כנגד דומם.

לכן, שעושים מצוות אכילת בשר הפסח על מצות ומרורים, כתוצאה, הוא מחבר דומם, צומח, חי, ומדבר, והכל מתעלים על ידו.

מצוה לאכול מצה (פרשת בא)

בראשון בארבעה עשר יום לחודש, בערב תאכלו מצות עד יום האחד ועשרים לחדש בערב (בא י"ח). מצות מצווה, כמו אכילת בשר פסח, לזכור הניסים שהקדוש ברוך הוא הוציא אותנו ממצרים.

כותב הכף החיים: "וראיתי מבני עלייה, המחבבים מצות היו מנשקין המצות והמרור" (שולחן ערוך כף החיים אורח חיים הלכות פסח סימן תע"ה, ט).

ועל כך אומר רבי עקיבא: "האי דקרינן ביה [מצה] 'עוני' [ולא 'לחם עני'] כדשמואל, דאמר שמואל 'לחם עוני', לחם שעונין עליו דברים הרבה (פסחים לו.). מצה גם ידוע כמאכל של רפואה" (מיכלא דאסוותא) (זהר), ומוסיפה אמונה בה' ותורתו.

מצוה לאכול בשר חטאת ואשם (פרשת תצווה)

מצוות עשה שיאכלו כהנים בשר חטאת ואשם, קדש קדשים, בזמן הבית. עבודת הקורבנות להכשיר מחשבתינו באופן חיובי, ולחזק במצוות.

לאכול את שיירי המנוחות (פרשת צו)

מצוות עשה שיאכלו כהנים זכרים שיורי מנוחות בבית המקדש.

קורבן המנחה הראשון בתנ"ך מופיע במעשה קין והבל.

"ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה, מנחה לה'. והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלבהן. וישע ה' אל הבל ואל מנחתו" (בראשית ג, ג).

מצוה לאכול את בשר הפסח השני על מצות ומרורים (פרשת בהעלותך)

מי שהיה טמא או בדרך רחוקה או נאנס או שגג, ולא עשה פסח ראשון, יעשה פסח שני בי"ד אייר.

מצוה בפסח שני, כמו בפסח ראשון, שיאכל בשר הפסח על מצות ומרורים.

כתוב בספר החינוך: יש [במרור] הדור למצווה יותר [בחזרת] יותר מבשאר עשבים מרים. גם כי שמה הדור שנקראת "חסה", ורמז ברכה בו, שחס רחמנא עלינו ופדאנו מיד המצריים הקשים (ספר החינוך שפא).

מצוה להניח לשכיר לאכול מהמחומר שעושה בו (פרשת כי תצא)

שכיר שעבד במחומר קוצר או בוצר, אינו אוכל אלא כשיגמור עבודתו.

שורש המצווה ללמד את בני ישראל להיות להם נפש יפה ורצון טוב. מתוך זה, תחול ברכת ה' עליהם (ספר החנוך תקעו).

כותב האדמו"ר מסלונים שליט"א:

והנה שורש כל המידות הטובות הוא "לב טוב". כדאיתא באבות (פרק ב, ט) שאמר רבן יוחנן בן זכאי לתלמידיו צאו וראו איזו היא דרך טובה שידבק בה האדם וכו'?

רבי אלעזר בן ערך אומר לב טוב. אמר להם רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם שבכלל דבריו דבריכם.

ובפירוש לב טוב, כתב רבינו יונה: 'רוצה לומר, מדת הרצון, זהו הסבלן שאינו קצר רוח, ומתרחק הכעס, ומשיב כמענה רך ... (ספר דרכי נעם, תשע"ד, חיי שרה ג).

מצוות עשה בפה ודיבור

מצוות עשה להוכיח לחברו (פרשת קדושים)

מצוות עשה אחד מישראל שאינו מתנהג כשורה.

"לא תשנא את אחיך בלבבך. הוכח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו חטא" (קדושים י"ט, י"ז).

כתוב בפירוש דברי חיים על אבות (סידור ישועות ישראל, אבות פרק א, משנה י"ב): וכתב במקדש מלך שם בשם האר"י ז"ל, דאם הצדיק מוכיח את הרשע והוא אינו שומע לדבריו. אז הם נבררים. שהטוב של הרשע יתחבר אל הטוב שבצדיק. והרע שבצדיק יתחבר אל הרע שברשע... ותוכחה היוצאת מן הלב תיכנס בלב. ואשר לא יצאה מהלב תכנס בלב. ואשר לא יצאה כי אם מהפה לא תעבור לאוזן.

בספר החינוך מדגיש: ורשע ביותר ומתיירא ממנו שלא יעמוד ויהרגנו-

שאינו חייב במצווה זו (חינוך רל"ט). ראוי להוכיח בסתר ובלשון רכה ודברי נחת, כדי שלא יתבייש.

רבי אברהם אזולאי (פירוש על אבות פרק א משנה ז) מביא על דברי המשנה "ואל תתחבר לרשע" - כלומר, שאם היה הוא מתחבר אליך.

שתהיה אתה עיקר והוא טפל - היה טוב, שיש תקוה שישמע לדברך... כיוון שאתה הוא העיקר.

מצוות ספירת שבע שבתות שנים (פרשת בהר)

מצוות עשה למנות השנים שבע - שבע שנים, עד שנת היובל. בהיותנו בארץ ישראל. שבע כפול שבע, עד שנת היובל.

מקדשים שנת החמישים בשביתת הארץ ולקרות דרור לכל העבדים והשפחות וכל הקרקעות חוזרים לבעליהן. רצה ה' להודיע לנו כי הכול שלו.

מצוות תקיעת שופר ביום כיפורים של יובל (פרשת בהר)

מצווה לתקוע שופר בעשירי בתשרי, שהוא יום הכיפורים. הסיבה, לפרסם חרות כל עבד עברי שיצא בן-חורין (ספר החנוך שלא).

מצווה וידוי על החטא (פרשת נשא)

מצווה להזכיר החטא שעשה בפרוש בפיו, ואחר כך יבקש כפרה עליו, ויאריך בדבר (ספר החנוך שסד).

כדתניא, "בנים אתם לה' אלוהיכם". בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים, אתם קרויים בנים. אין אתם נוהגים מנהג בנים, אין אתם קרויים בנים, דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר, בין כך ובין כך. אתם קרויים בנים... (קידושין לו ע"א).

אפשר לחשוב כרבי מאור, שכתוב בגמרא אחרת, "שובו בנים שובבים!" (חגיגה טו ע"א). שובבים, אבל בנים.

מצווה שיברך הכוהנים את עם ישראל בכל יום (פרשת נשא)

חפץ ה' בטובו הגדול לברך עמו על ידי המשרתים החונים תמיד בבית ה' דבקים בעבודתו. כי בחר בנו מכל העמים, ורצה שנזכה בטובו (ספר החנוך, שע"ח).

כשהוא אומר "אני אברכם", הוא אומר כוהנים מברכין לישראל, הקב"ה מברך לכוהנים (חולין מט ע"א).

אמר ר' יהושע בן לוי מנין שהקב"ה מתאוה לברכת כוהנים? שנאמר ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם (במדבר ו). ואמר רבי יהושע בן לוי כל כהן שמברך מתברך (סוטה לח ע"ב).

מצווה לתקוע בחצוצרות במקדש במלחמה ובכל צרה (פרשת בהעלותך)

בשעת הקורבן היו הכוהנים צריכים לכוון דעתם יפה, וכמו כן בזמן צרה, לפני הקב"ה, שהוא ירחם עליו ויצילנו מצרתו... קול החצוצרות היה הקול הגדול שבכל כלי ניגון. בכוח הקולות יסיר האדם מליבו מחשבת שאר עסקי העולם (ספר החנוך שפד).

החצוצרות במקדש נועדו לתקיעות בעת פתיחת שערי המקדש עם השחר, וכן לתקיעות בעת הקרבת הקורבנות. כן גם תקעו בהם בשעות שמחה (ספרי במדבר י).

מצווה לקרוא קריאת שמע פעמיים בכל יום (פרשת ואתחנן)

מצוות עשה לקרות קריאת שמע שחרית וערבית.

מקבלים עלינו מלכותו ואחדותו בזמן שהולכים לישון ובזמן שקמים.

"שמע": ציווי על יחוד ה' ית', שהוא העיקר הגדול שהכול תלוי בו.

"שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד": הקורה את השמע צריך להשמייע לאזנו, "שמע".

בנוסף, צריך להגיד השמע עם כוונת הלב. אם לא כיון לבו בה - לא יצא ידי חובתו.

מצוות לברך ה' אחר אכילת מזון (פרשת עקב)

מצוות עשה לברך את ה' אחר שיוכל האדם וישבע. הזכרה לעורר נפשינו בדברי פינו.

א"ר אבדימי דמן חיפה קודם שיאכל אדם וישתה, יש לו שתי לבבות. לאחר שאוכל ושותה, אין לו אלא לב אחד (בבא בתרא י"ב ע"ב).

"ואהבת ה' כאש בוערה בליבו כרשפי שלהבת להיות נכספה וגם כלתה נפשו בחשיקה וחפיצה. לדבקה בו באין סוף ב"ה בכל לב ונפש ומאד מעומקא דלבא שבחלל הימני שיהיה תוכו רצוף אהבה מלא וגדוש, עד שתתפשט גם לחלל השמאלי (ליקוטי אמרים ספר תניא, פרק ט).

אולי, לפני האכילה המצב בשתי לבבות, היצר הטוב בצד ימין של הלב, והיצר הרע בנפרד בצד שמאל. שבא שובע, נשאר לב אחד, יצר טוב, הכול לב אחד ואגודה אחת, כן יהי רצון.

מצוות עשה לעבוד ה' בתפילה בכל יום (פרשת עקב)

מצוות עשה להתפלל כל יום מן התורה, שנאמר "ולעבדו בכל לבבכם" (דברים יא, י"ג). עבודה שבלב זו תפילה.

נוסח התפילה עזרא ובית דינו תקנום. שלוש תפילות כנגד שלוש הקורבנות תיקנום, תמיד של שחה, תמיד של בין הערבים, ותפילת ערב. צריך להתפלל בכוונת הלב, ובשמחה.

על תפילה בשמחה כותב הרב חיים ויטאל ז"ל בשם האר"י ז"ל: צריך להראות לפניו ית' הכנעה גדולה באימה ויראה, אמנם תהיה בשמחה יתירה וגדולה

ככל האפשר, כדמיון העבד המשמש את רבו בשמחה יתירה. ואם משמשו בעצבות מעבודתו, נמאסת לפניו. (הקדמה לספר שער הכוונות).

מצווה לספר ביציאת מצרים (פרשת בא)

מצוות עשה לספר ביצירת מצרים בליל ט"ו בניסן.

הרי כתוב בספר החינוך: ואפילו בינו לבין עצמו, אם אין שם אחרים, חייב להוציא דברים מפיו, כדי שיתעורר לבו בדבר, כי בדיבור יתעורר הלב.

דוד מלך ישראל כתב בספר תהלים (פרק קטז) "האמנתי כי אדבר...". לפי מה שאני מדבר, אני מטמין. משמע, שדיבור חיובי מביא אמונה. וזה העיקר במצוות סיפור יציאת מצרים.

היסוד ושורש העבודה מביא כדומה ויותר: שמוציא האדם מפיו בההוא ספוח, סלקין לעיל' ... ובזה ראוי לבני ביתו שאנו מצפים שיעשה לנו הבורא ית"ש ויתעלה ניסים ונפלאות... (שער התשיעי שער הצאן, פרק ו).

מצוות לקדש את השבת בדבורים [בפה] (פרשת יתרו)

מצוות עשה מן התורה לקדש את יום השבת בדברים, שנאמר "זכור את יום השבת לקדשו", כלומר זכרוהו זכירות שבת בקידוש ... וגם ביציאתו בהבדלה (קיצור שולחן ערוך עז הלכות שבת).

לפי הסוד, "לכן צריך שהאדם שהוא ז"א [זעיר אנפין, הזכר] שותה הוא עצמו היין הזה [של קידוש], כדי שירד עד המקום ששם עומדת הנוק' [הנקבה] מבחוץ, ומשם יוצאים ונכנסים בה. היין הוא בחינת הארת המוחין הנמשכין ממוחין דז"א". (שער הכוונות ענין הקידוש).

שבת שנקרא "מלכה", מלכות "פה", שמצווה הקידוש להגיד בקול רם, והיא [המלכות] מקבלת יין הקידוש דרך הפה שלה.

מצוות עשה בפה ואהבה

מצוות עשה בפה ואהבת המקום

"ואהבת את ה' אלוך" (דברים ו, ה ואתחנן)

כי עיקר דביקות האדם בקונו הוא דביקות נשמתו. בשורש החיים, כדפירשנו בענין אהבה, התלויה בנשיקין.

והיוצא לנו מכלל המאמר, שיעשה האדם חפץ המלך כדי לשמחו. ראשית חכמה שער הקדושה פרק ו).

על ברית הפה [והלשון]

ב' מיני זיווגים, הא' הוא זיווג העליון רוחני, ונקרא זיווג דנשיקין. והב' הוא זיווג תחתון גופני יסוד ביסוד.

ובזיווגים האלו הם נעשים למעלה. ואין זיווג בעולם שלא יקרים אליו זיווג העליון יון דנשיקין. כל נשיקה הוא מבחינת הבל הפה. היוצא מן ריאה אל הגרון.

הג' בחינות והם חיבוק ונישוק וזיווג (ספר עץ חיים פרק לט דרוש ט')

סוד הנשיקין והשלשה זיווגים

שיר השירים אשר לשלמה: ישקני מנשיקות פיהו, כי טובים דודין מיין.

סוד הנשיקין

ז"א	זיווג	סוג	איברים
חב"ד	נשיקין	עליון	פה לפה
חג"ת	חיבוק	אמצעי	זרועות
נה"י	יסודות	תחתון	יסוד ויסוד

(ספר עץ חיים פרק א, דרוש ט)

חב"ד - ספירות חכמה בינה דעת

חג"ת - ספירות חסד גבורה תפארת

נה"י - ספירות נצח הוד יסוד

ז"א זעיר אנפין (כולל ספירות חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד)

אמר ר' יהושע בן לוי: כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה, תזרו ישראל לאחוריהן י"ב מיל מלאכי השרת מדדין איתם (שבת פח ע"ב).

כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נתמלא כולו בשמים (שבת פח ע"ב).

אמר רבי יוחנן: באותה שעה קרא הקב"ה למלאכי השרת כולן ואמר להם

רדו ונשקו שפתותיהן של אהוביהם של אלן (מדרש רבה, שיר השירים, פרשה ז, י). בכל דיבור מפי הקב"ה, נברא מלאך. המלאך הזה הוא בא נא לכל אחד מישראל וחיבקו ונשקו ושאלו... (שפתי חן, חג השבועות, רואים את הקולות).

תני דבי ר' ישמעאל: "כפטיש יפוצץ סלע" (ירמיה כ"ג), מה פטיש זה נחלק לכמה ניצוצות, אף כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נחלק ושבועיים לשונות (שבת פח ע"ב).

מזמור לדוד... (תהלים צח)

קול ה' על המים, קול ה' בכוח, קול ה' בהדה, קול ה' שובר ארזים, קול ה' חוצב להבות אש, קול ה' יחיל מדבר, קול ה' יחולל איילות.

סוד הצלחה של העם היהודי:

"ויגש יעקב אל יצחק אביו,
וימושהו ויאמר הקול קול יעקב,
והידיים ידי עשו"
(בראשית כ"ז, כ"ב תולדות)

הקול קול יעקב

סוד הצלחה לעם היהודי

ביקשה רבקה אימנו מבנה, יעקב אבינו: "לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאבין כאשר אהב, והבאת לאבין ואכל בעבר אשר יברך לפני מותו שמע בקלי ולך קח לי" (בראשית כז, ט-יג).

רש"י מגלה לנו שפסח היה, וביקשה רבקה שני גדיי עזים להקריב במזבח (בראשית כז, ט) - אחד לקרבן פסח ואחד לקרבן חגיגה (בעל הטורים).

כאשר הגיע יעקב אל אביו, הריח יצחק ריח של גן עדן, ריח השדה, ריח תפוחים. אמר יצחק אבינו: "הקול קול יעקב", שמדבר היה בלשון תחנונים - "קום נא" (רש"י בראשית כ"ז, כ"ב).

"הקול קול יעקב" ומובא בגמ': אין לך תפילה שמועלת שאין בה מזרעו של יעקב (גיטין, נז ב).

ובמדרש רבה מביא על הכתוב הזה: "אין יעקב שולט אלא בקולו" (תולדות סח).

"הקול קול יעקב": הא קולו משתק את העליונים ואת התחתונים" (מדרש רבה, תולדות סח כ"א).

ודברי נוסף מובא במדרש: "א"ר ברכיה בשעה מצפצף [יעקב] בקולו אין הידיים ידי עשו שולטות" (מדרש רבה, סה).

הרב בעל התניא כותב בספרו "תורה אור": "הקול קול יעקב" - ב' פעמים. קול א' בלא וא"ו וא"ו בוא"ו. כי ב' קולות הם - אחד לתורה ואחד לתפילה (ספר תורה אור, תצווה).

כל שפע טוב וברכה בראש השנה והכל על ידי מידת קול יעקב (מאור עיניים, תולדות).

"הקול קול יעקב", כי עיקר העניין והקדושה של יום הכיפורים הוא החמישה קולות וחמישה תפילות... ועל ידי ה' מוצאות הפה נתעלה הכול (בית אהרן, תולדות).

ה' מוצאות הפה הם: חין, גרון, לשון, שיניים, שפתיים (בתוך חלל הפה).

הקול פנימי קול יעקב שאין שם שום אחיזה לחיצונים שיאיר על המידות, אזי נכנעים כל כחות החיצונים שלא יוכלו להרע לישראל, ואת זאת דרשה הגמרא שכאשר ה"קול קול יעקב", אין "ידיים ידי עשו" (מאור ושמש, תולדות).

שידוע שיעקב היה מרכבה להשם הוי"ה ב"ה והמש"י (דגל מחנה אפרים, תולדות).

הז' הבלים הם שורש של הז' קולות בסולם המוזיקלי. מקור בשם הוי"ה

ושבע ספירות הרוחניות [הסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד ומלכות], מקורות הקולות של דיבור ושיר ב"הקול קול יעקב".

ונסיים בדברי המדרש: "א"ר ברכיה, בשעה שיעקב מרכין בקולו, ידי עשו שולטות ... ובשעה שהוא [יעקב] מצפצף בקולו אין הידיים ידי עשו שולטות". (מדרש רבה תולדות).

מביא בספר "יפה תואר" (שם), כי נקט לשון 'צפצוף' משום תינוקות של בית רבן, שהעולם מתקיים בהבל פיהם...

"כי עוף השמים יוליך את הקול, ובעל הכנפיים יגיד דבר" (קהלת י, כ).

ואחרי ההכרזה הזאת, עת הזמיר יגיע במהרה בימינו, כן יהי רצון.

"אל יעלה בדעתך הויה בצורת האותיות, כי לאו אותיות דווקא עם משתבש בצורת הדרש להיות שם הוי"ה צורת האותיות" (גינת אגוז כ"ב).

פרק ב בריתי שלום

[ספירה: יסוד. חוש: מגע]

"ברית" סוג חיבור כמו הסכם לעבוד יחד, או לשמור אחד לשני, או עם אחד לשני. בתורת הקבלה "ברית" חיבור בין הזכר רוחני (זעיר אנפין או ז"א) ונוקבה (הנקיבה, המלכות).

לפי הקבלה הספירה שמתחברת בשם "יסוד". יסוד, מידת "שלום" אחד משימות לה'.

ברית הקשת (אחרי המבול)

"ויאמר אלוקים אל נח ואל בניו אתו לאמור. ואני הנני מקים את בריתי אתכם... ויאמר אלוקים זאת אות הברית אשר אני נותן ביני וביניכם ובין כל נפש חיה, אשר אתכם לדורות עולם. את קשתי נתתי בענן והייתה לאות ברית ביני ובין הארץ" (בראשית ט, יא).

ברית עולם של שבת

הברית הזו אות בין ה' ועמו ישראל.

ברית בבאר שבע

הסכם בין אברהם אבינו ואבימלך עבד שרה אמנו.

בריתי אבות

וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם...
(ויקרא כ"ו, מנ). מוסיף הזוהר הקדוש 'ליעקב לבדו יותר מכל אבותיו (זוהר צ"ו, מב).

בריתי שלום - בריתי כהונה (פנחס)

"לכן אמר הנני נתן לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם (במדבר כה יב-יג).

ברית מילה

בברית מילה מורידים את ארבע הקליפות, כדי שהחסדים יתפשטו בנולד
היקר שיחיה, ידוע בשם "הערלה", הדבוקה באבר היסוד של התינוק.
יש עוד קליפה דקה קרובה לפרי, ידוע בשם "קליפת נוגה" בפריעה (ע'
ב"אוצרות חיים" שער ההונאה, פ"ג). ובא אליהו הנביא מלאך הברית זכור לטוב.

פרק ג'

"לשמוע את הרינה

ואת התפילה"

[ספירות: נצח והוד. חוש: שמיעה]

"וישמע יתרו"

יתרו זכה על קריעת ים סוף ומלחמת עמלק (רש"י יתרו יח א).

אמר אדונינו הרב רבי משה מרדכי מלעלוב זצוק"ל: "אלע האבן דאך
געהערט, אבער יתרו האט 'דערהערט " [כולם שמעו, אבל יתרו באמת
שמע] (ספר ברכת משה פר' יתרו).

"פה להם, ולא ידברו. עיניים להם, ולא יראו. אזניים להם, ולא ישמעו. אף
להם, ולא יריחון. ידיהם, ולא ימישון. רגליהם, ולא יהליכון!"
והקב"ה בחר בנו מכל העמים והבדילנו מין הטועים ונתן לנו את התורה...
אנו רואים והם רואים, והמבין יבין.

יצירת ושמיעת גלי קול

הבל בתנועה, בגלל תופעת שולל מטי ולא מטי שגורם תנועה, רטט

בבריאיה. וזה גם גורם ייצור של גלי קול, כאשר הקול עובר בחומר גשמי, כמו אוויר או מים וכו' גלי קול מתפזרים בתוך החומר עד שהם מגיעים לכלי קיבול כמו תוף האוזן

סוד הקול והדיבור

לומדים בזוהר הקודש סוד הקול.

"תא חזי וירא איליו ה', דא הוא רזה דקול דאש תמא דאתחבר בדיבור ואתגלי ביה זה חלו" [סוד קול הנשמע שהוא ז"א שנתחבר בדבור שהיא המלכות] (זוהר, וירא דף צח ע"א).

מצוות עשה של האוזן

לקרות "שמע" פעמיים בכל יום "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" (מצווה קכ פרשת ואתחנן)

ללמוד תורה וללמדה - מצווה פרשת ואתחנן.

לשמוע אל נביא האמת- מצווה תקטז פרשת שפטים.

פרק ד

ריח ניחוח לה'

[ספירה: תפארת. חוש: הריח, מגע]

תפקיד האף-החוטם כולל נשימה וחוש הריח

נשימה

וייצר ה' אלוקים את האדם עפר מן האדמה, ויפח באפיו נשמת חיים, ויהי האדם לנפש חיה (בראשית ב, ז),

הבל האף קריר בדרך כלל, כנגד הבל הפה שהוא חם. אדם שכועס מיצר הבל חם באף כתוצאה. באופן קיצוני האף הופך לצבע אדום, המרמז לגבורה ודין ר"ל.

שאיפת אוויר עם חמצן נכנס לריאות כדי לנקות את הדם. יוצא אוויר של דו- חמצן פחמן מהאף, אחרי ניקוי הדם בריאות.

חוש הריח

מוצאי שבת בסדר הבדלה בין קודש לחול, נוהגים להריח בשמים (ע' קיצור שולחן ערוך צו הלכות שבת). חוש הריח הוא היכולת להבחין בחומרים נדיפים באוויר ברקמת האף.

התורה מתייחסת לריח הקורבנות באוהל מועד כ- "ריח ניחוח לה'" (ויקרא א, ט).

בברכת יצחק אבינו לבנו, יעקב אבינו, שניכנס יעקב, אמר יצחק: "ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'" (בראשית כ"ז כ"ז). אמר רש"י: מלמד שנכנס עמו ריח גן עדן, שנתן בו ריח טוב וזהו שדה תפוחים (בראשית כ"ז כ"ז).

לפי תורת הקבלה של האר"י ז"ל, חודש אלול יש סמל רוחני בשם "חוטם", [מצד הנוקבא שבראש אריך באדם קדמון] (ע' שער הכוונות, ראש השנה, דחש א').

השתי נקבי החוטם ידוע כ-תרין נוקבין דפרדשקא בראש של אריך אנפין. אנין. מנקב ומנקב ימין דחוטם דאריך, נמשך רוח דחיי לזעיר אנפין.

ומנקב שמאל, נמשך רוחא דחיי לנוקבא דזעיר אימאנפין... לכן נפיק מינה רוחא לקיימא ה' דלתתא (משנת חסידים, אריך אנפין פ"ג מ"ד).

סוד החוטם

מידת ה' "לא החזיק לעד אפו". אפילו באדם מחזיק בחטא, אין הקב"ה מחזיק אף. ואם מחזיק, לא לעד. יבטל כעסו, אפילו שלא ישוב האדם. ... מצפה אולי ישובו". ראוייה לאדם להתנהג בה (ספר תומר דבורה, פרק א).

לסכם, חודש אלול, שסמל החוטם, זמן מסוגל ומיוחד לתשובה, "תשובה", שוב לה' (ספר התניא, איגרת התשובה, צא).

חוטם מרמז ספירת התפארת, שם הוי"ה, ב"ה. בי תפארת אותיות "רפואה", יעקב אבינו, מידת האמת ניגש לקבל ברכות מאביו, יצחק. "המלך בשדה", וריח של תפוחים של גן עדן.

פרק ה

עין טובה - מבט חיובי

[ספירות: חסד, גבורה. רגש: ראייה]

"טוב עין הוא יברך" (משלי כ"ב, ט)

אמר להם [רבי יוחנן לתלמידיו]: צאו וראו איזו דרך ישרה שידבק בה האדם? רבי אליעזר [הגדול, בן הורקנוס] אמר: עין טובה.. (אבות ב, ט).

רבינו, רבי ישראל, "הבעל שם טוב" ז"ל לימד אותנו: אדם מקומו גורם לו לחטא.

פוסק את הדין על איזה רשע ואומר שראוי הוא שיבוא עליו פורענות כזה וכזה. זה הדין [העונש] בעצמו פוסק על עצמו (ספר כתר שם טוב ת ד),

מביא האדמו"ר הזקן בספר התניא (ליקוטי אמורים פרק ל): "אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו" כי מקומו גורם לו לחטא.

בעל עין טובה הוא בשלום עם בוראו, הוא שמח בחלקו, ומרצה בהנהגת הבורא. את הכול הוא רואה בעין טובה, ובכל אופן שהקב"ה מתנהג עמו, הריהו רואה זאת בעין טובה.

וכן, הוא נעים עם חברו. הוא רואה בכל אחד את הנקודות הטובות ... בעל עין טובה אינו שונא לאיש, ואינו כועס על זולתו (נתיבות שלום על אבות, פרק ג)

עיני השם

ארץ אשר ה' אלוקיך דרש אותה, תמיד עיני השם אלוקיך בה, מראשית שנה ועד אחרית שנה" (דברים י"א ו"ב).

בראשית הבריאה הוציא השי"ת קו אחד עשר הנקרא בשם "אדם קדמון", וממנו הוציא אורה לבריאת העולמות. מתחילה יצאו אורות מבחינת האוזן של זה אדם הקדמון. אחר כך יצאו אורות מבחינת העיניים של זה האדם קדמון. (ע' אוצרות חיים שער נקודים, פרק א).

עיינן ונקודים בצורת עיגולים קטנים כצורת עיניים וצורת נקודים.

"עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ" (זכריה ד י) ["עיני" לשון רבים].

"עין ה' אל יראיו" ["עין" לשון יחיד לא קשה. לשון רבים, שתי עיניים ב-ז"א (בזעיר אנפין). אריך [כתר] יש עין אחת (ספר הזהר, אדרה רבה נשה קכט).

הגם שאין בחינת הבל כל כך, באורות עיניים, [הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל] עם כל זה, מצינו קצת הבל מורגש על ידי הסתכלות העין. (מתוק מדבש על אוצרות חיים שער הנקודים). כאשר אדם סוגר עיניו בשה פותח יותר מאיר עיניו עין רוחני יותר להשיג סודות העליונים. נפתחו העיניים לגלות ולפתוח אורות הנקודים על ידי הכלים" שער הנקודים פרק א.

הסתכלות העיין וספק היזק ראייה

כמו שדברנו לעיל, לגבי חותם ופה יש הבל בעיניים אבל מעט.

בכל אופן ראייה כזו אפילו ללא כוונה יכול לגרום נזק לחבר (בבא בתרא ב).

מראית עין

שלא יחשדוהו באיסור (רש"י שבת סד ע"ד)

תביעת עין

בהלכה כאשר אדם מכיר את הפסדו או תלמיד חכם שסומכים עליו כשני עדים.

רואים צד הטוב

מחפשים צד הטוב ונקודות מיוחדות של חברים דנים לכך זכות לכתחילה חכם עיניו בראשו (קהלת ב, י"ד). חכם רואה את הנולד (אבות ב, ט) החכם עיניו בראשו וגם רואה את הנולד.

תמוז ומנחם אב הם משל לשתי עיניים (ע' שער הכוונות ר"ה, דרוש ג')

"החכם רואה את הנולד" (אבות ב, ט). גם כתוב, "החכם עיניו בראשו"!!! (קהלת ב, י"ד). קרוב או רחוק?

יש ראייה גשמית, ויש גם ראייה רוחנית.. בראייה גשמית יש איסור הסתכלות בשדי חברנו (בבא בתרא ב פרק ע"א). יש חשש חיזוק ראייה.

כידוע, מכתבי האר"י ז"ל, ש"אין כל כך הבל ניכר בעין...עם כל זה, מצינו קצת הבל בהסתכלות העין" (אוצרות חיים שער הנקודים פרק א).

"החכם עיניו ראשו". הוא שומר את העיניים בראשו, הוא שמח בחלקו עם הכרת הטוב לה' בכל מה שיש לו. הוא רואה הצד הטוב, והוא מבין שהכול בהשגחה עליונה. ולהפך, עיני בשר שלנו מונעים אותנו להשיג סודות העליונים.

תוצאה, של עבודה רוחנית ב- "עיניו בראשו", יביא שמחה של מצווה, שמחה מתשובה אמיתית והצלחה רבה בזמן ש"רואים את הוליד" בראש הנה ובכול השנה, בע"ה.

שני העיניים וראיה בפרשות השבוע בחודשי תמוז ומנחם אב
 (פרשת קרח שבת מברכים)

קרח

"ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם..." (במדבר טז ג) קרח ועדתו שמו עין על הכהונה

חוקת - נחש נחושת

"הנשוק, וראה אותו וחיי" (במדבר כ, ח-ט)

בזמן שהיו ישראל בזמן שהיו מסתכלים כלפי מעלה ומכוונים את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאים (רש"י במדבר א, ט).

בלק

"וירא בלק" (במדבר כ"ב, ב).

"ותראה אתון את מלאך ה'..." (במדבר כ"ב, כה).

"וירא בלעם כי טוב בעיני ה'" (בלק כ"ד, א).

"לא הביט און ביעקב". "וירא את עמלק" (בלק כד כ)

פנחס

"וירא פנחס" (בלק כ"ה, ז)

מטות - מסעי

"אם מצאנו חן בעיניך" (מטות לב, ה). "לראות את הארץ" (מטות לב, ח).

דברים

"ראה נתן ה' אלוקך את הארץ" (דברים א, כ"ז)

ואתחנן

"עלה ראש הפסגה ושא עיניך ימה וצפונה ותימנה ומזרחה". (ואתחנן ג, כ"ז)

"וראה בעיניך" (ואתחנן ג, כ"ז)

"עיניכם הראות" (ואתחנן ד, ג)

מהות אהבה

מהות האהבה הוא , שיעשה האדם חפץ המלך כדי לשמחו, (ראשית חכמה
שער אהבה פרק א).

בזוהר ביארו בעניין האהבה:

רחימו דקודשא בריך הוא דבעי בר נש לרחמא ליהרחימו סגי [מצות
אהבת הקב"ה הוא]...

רזה דאהבה דרחימו דא, סער ליק על כל פולחנין דעלמא, בהאי אתייקר
שמייה דקב"ה יתיר מכלא

[הנה למדנו סוד האהבה שהאהבה עולה על כל עבודות שבעולם, ובאהבה
מתייקר שמו של הקב"ה יותר מכל] (ראשית חכמה שער אהבה פרק א).

חב"ד - ספירות חכמה בינה ודעת

חג"ת - ספירות חסד גבורה תפארת

נה"י - ספירות נצח הוד ויסוד

ז"א - זעיר אנפין כולל ספירות חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד

פרק ו
הלב מבין

[ספירה: בינה חוש: מגע]

מצות אהבת השם

מצוה תי"ח בספר החינוך פרשת ואתחנן

"שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד. ואהבת את ה' אלוקיך" (אתחנן ו"ה).

תתיישב האהבה בלב... האהבה תתחייב האדם

לעורר בני אדם באהבתם לעבדו (ספר החינוך אתחנן).

מצוות אהבת ישראל (מצוות ומג. קדושים)

"ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח) אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה
(רש"י קדושים יט יח).

מצווה לאהוב את הגרים (מצווה תל"א. פר' עקב).

"ואהבתם את הגר, כי גרים הייתם" (עקב ט יט)

סוד הזיווגים

ז"א	זיווג	סוג	איברים
חב"ד	נשיקין	עליון	פה בפה
חג"ת	חיבוק	אמצעי	זרועות
נה"י	יסודות	תחתון	יסוד ביסוד

(ספר עץ חיים פרק א, דרוש ט)

יחוד ז"א ונוק'

בהתחלה, ז"א ונוק' אח' באח' (גב מול גב).

אם יש אתערותא דלתתא מנוק' לז"א שנכנס ללב ז"א, זה גורם אתערותא דלעילא ("כמים פנים על פנים". משלי כז: יט.). ז"א עם פנים מאירות מוריד מוחין (חכמה, בינה, וה' גב ואשת דדעת) עם אהבה והתלהבות, לנוק'.

המוחין נכנסין בראש נוק' וממשיכים בהתפשטות לגוף של הנוק'. מוח בינה נכנס ללב שלה, כביכול, שמקום הבינה בצד שמאל של הראש, כנגד מוח החכמה שבצד ימין. עיקר גילוי אורות הבינה מתגלים בלב. שהוא גם בצד ימין שמאל תחת מוח הבינה (עץ חיים של"א פ"ד). כעת, הה' גבורות דדעת נכנסים לחג"ת נ"ה דנוק' (הה' חסדים דדעת נכנסים מז"א לנוק' בזמן יחוד היסודות).

הלב של הנוק' מבין (הלב מבין, בפתח אליהו, הקדמה לתיקוני זוהר). מרגישה כניסת המוכין מז"א, מסתובבת פנים בפנים עם הז"א באה בה ותשוקה.

בהמשך, הז"א נותן חיבוק עם יד ימין לנוק' וממשיך עם חיבוק לה מיד שמאל.

יש יחוד נשיקין ואחר כך יחוד יסודות של ז"א ונוק'.

כדי להפעיל את המערכת יש צורך לאהבה, תשוקה, התלהבות ... רגש!

ברית הלב

מביא הנביא יחזקאל זצוק"ל: ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה. אתן בקרבכם והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר (יחזקאל לו כו).

ולמעשה מספר התניא, לאהבת ה' מעומק הלב ובשמחה:

ומלתם את ערלת לבבכם...והנה במילה יש שני בחינת מילה, פריעה שהן ערלה גסה וקליפה דקה.

וכן בערלת הלב, יש גם גסות ודקות....

אהבה זו היא מעמקא דלבא מנקודה פנימית ממש...

תפילה ועבודה שבלב בעמקא דלבא מבחינת נקודה הפנימית הניגלית מהערלה, ועולה למעלה לדבקה בו, בתשוקה עזה בבחינת למען חייך (ספר התניא, אגרת הקודש קה עמוד ב).

הקול קול יעקב אשת נח

בפרשת נח שלוש פעמים כתוב בתורה הקדושה "אשת נח", בלי להזכיר שמה. מה רוצה התורה לומר לנו בזה?

"ויבוא נח ובניו ואשתו..." (נח ז, ז)

"ואשת נח..." (נח ז, ז)

"צא מן התיבה אתה ואשתך" (נח ח, ט"ז)

השם שלה, נעמה, לומדים במדרש רבא,

(פר' נח נג, ג) א"ר אבא בר כהנא נעמה אשתו של נח היתה.

למה היתה קורין אותה נעמה? שהיו מעשיה נעימים.

גם רש"י מזכיר את שמה, "נעמה" (רש"י בראשית ד כב) אבל לא יותר, לסבתה של כולנו אחרי המבול!

נעמה הייתה בת למך בן מתושאל תולדת קין באדם הראשון. נח היה בן של מתושלח. בתולדת שת בן אדם הראשון. נולד לנח ונעמה את שם, חם ויפת.

בשמות שלהם יש התאמה: נח ונעמה, לשון נעימה.

בחומש לא מזכירים את שמה "נעמה", ולא שם אחר, היא ידוע כ- "אשת נח" וכדומה.

עוד יותר, שהוא ידוע כ- "נח איש צדיק" וכו'.

"איש" ולמה?

בזהר הקדוש כתוב לשבח על נח:

נח לתתא קיימא קדישא הוה דוגמא דלעילא [אדם קיים מלמטה כדוגמה למעלה בגשמי] [זהר נח נט ע"ב].

מהחסר אפשר ללמוד את היש, לפעמים. בגיל ארבע מאות שמונים שנה נח התחיל לבנות את התיבה, במשך מאה ועשרים שנה.

העוברים ושבים היו פותחים שיחה אתו, כדוגמה: "זקן, תיבה זו למה?"

אדם הראשון מסר ביקורת על אשתו: ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכול (בראשית ג, ג). בנעמה לא שמענו על ביקורות או מילים קשות.

למה כתוב בתורה על נעמה "אשת נח" ללא שם, ולגבי נח, "נח איש צדיק, שניהם איש ואישה, עיקר עבודתם. להיות תמיד דבוקים זה בזה, בעל ואישה, ללא ביקורות.

נוח, "איש" נח, "מצא חן בעיני הקב"ה ונעמה, "'אשה נעימה". איש נח עם אשתו נעימה. היא נכנסה מיד עם בעלה לתיבה ללא שאלות. היא הסכימה לשמור על פרישות בתיבה (סנהדרין קח ע"א).

בעומק יותר, היחוד, אבא ואמא. איש ואשתו, חיוני להמשכת שפע וקיום העולם.

נח ונעמה התחילו את עולמנו מחדש. מיוסד על דביקות בין בעל ואשה, אהבה ושלוש.

סיום דברים

הגיע זמן לסיום הדברים וקצת לסכם. נביא שיחה על רוחניות האברים מספר הזוהר (מתוך מדבש על הזוהר, תולדות קל"ד), נתחיל כעת, מספר הקודם מהמחבר: "שערי המידות" על פירקי אבות, פרק א על תשובה, סוד קבלת התורה.

בשעה שעלה משה רבינו למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, ריבוננו של עולם, מה לילוד אישה בינינו?

בא שטן ואמר ריבוננו של עולם, תורה היכן היא?

משה הצליח לשכנע אותם בלי לגלות סוד התשובה (שבת פ"ח ע"ב).

הקב"ה גילה את כוונתו לידידים, התורה והעולם נבחרים, הם זכו לשמוע את סוד תורה מהקדוש ברוך הוא עצמו (זוהר, תולדות, קל"ט) הקב"ה הודיע לתורה ולעולם שהוא עצמו סידר תשובה "לחזור בתשובה" לפני בריאת עולמו.

משה רבינו לא גילה הסוד של תשובה למלאכי השרת ולשטן, אפילו כאשר ה' אמר לו "החזיר להם תשובה". האם הוא מסתיר מהם הנשק הכי גדול (שבת פ"ח ע"ב).

לשון הזוהר:

כד בעא למברי אדם, אמרה תורה קמיה, אי בר נש יתברי ולבתר יחטי, ואנת תידון ליה אמאי יהון עבדי ידך למעדא, דהא לא יכול למסבל דינק. [אדם יהיה נברא ואחר כך יחטא, לפי שהוא עלול לחטוא מחמת שדעתו מורכבת מעץ הדעת טוב ורע].

אמר לה קדשא בריך הוא הא אתקינת ב"תשובה" עד לא בראתי את העולם, ואם יחטא האדם ותקן אשר עוות בתשובה אני אמחל לו.

שגוף האדם מתחלק לרמ"ח אברים... ואין אתנו יודע בדברים הללו איזה בריה כנגד איזה אבר. (מתוך מדבש על זהר הקדוש, תולדות קלד ע"ב)